

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	9
Inleiding.....	11
Psalm 1 Een boom van een vent.....	19
Psalm 2 Een lachende Heer	23
Psalm 3 God snoert de mond van de goddelozen.....	28
Psalm 4 Dichter van het avondlied.....	34
Psalm 5 Bidden in de ochtend	41
Psalm 6 De dood in de ogen	48
Psalm 7 Zanger en zeurder	57
Psalm 8 Wonderlijk mens	68
Psalm 9 Beschermheer van Godlovers	75
Psalm 10 Beschermheer van Godlovers en armen.....	87
Psalm 11 Veilig bij de Heer	101
Psalm 12 Bescherming tegen leugenaars.....	108
Psalm 13 Lang wachten	115
Psalm 14 Mensen zonder God	123
Psalm 15 Wie bij God mag wonen.....	132
Psalm 16 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God..	139
Psalm 17 Gebed om recht bij God	152
Psalm 18: 1-25 Danklied van koning David - 1	167
Psalm 18: 26-50 Danklied van koning David - 2.....	183
Psalm 19 De schepping getuigt van God	201
Psalm 20 Gebed om overwinning voor de koning	217
Psalm 23 De Heer is mijn Herder.....	231

KK

Voorwoord

Al lange tijd ben ik geboeid door de Psalmen. In de Psalmen kom ik namelijk in aanraking met het kloppend hart van het geloof. Menigmaal raakt de hemel de aarde. Maar dan ook andersom. De hemel wordt soms bestormd door mensen die helemaal aan de grond zitten. Het leven van een mens voor het aangezicht van God wordt er in alle grandeur en misère openbaar.

De Psalmddichter verbloemt niets. Hij maakt niets mooier dan het is, maar verwoordt de dingen zoals ze zijn. De Psalmen openbaren het menselijk hart dat strijd voert te midden van een vaak Godvijandige wereld. Soms gaat het hart tegen hart. Dat wil zeggen: de mens zonder God strijdt tegen de mens die God dient.

De Psalmddichter is een Godzoeker die zich niet neerlegt bij het onrecht en de leugen in de wereld. Hij kan ook niet verdragen dat God zich verbergt. Hij gaat de strijd aan met Gods vijanden, omdat het zijn vijanden zijn. Maar de Psalmddichter durft ook de worsteling met God aan. De vragen die in zijn hart rijzen, stelt hij zonder veel omhaal van woorden aan God. In de Psalmen komen we regelmatig een lach en een traan tegen. Daarom zijn ze zo menselijk en spreken ze mij aan.

Ik ben dankbaar dat ik deze Bijbelstudies bij de Psalmen uit mag geven. Ze zijn geschreven als 'vers-voor-vers-verklaring' en wel speciaal voor huiskringen en Bijbelstudiegroepen. Want deze studies willen niet voorschrijven, maar te denken geven. Daarom zijn onderaan ieder hoofdstuk, vragen ter overdenking en bespreking toegevoegd. Deze zijn vooral praktisch van aard.

Het geloofsgesprek zal ertoe kunnen bijdragen dat mensen tot groei in het geloof komen.

Want we mogen samen met David stap voor stap op weg gaan. Zo leren we ons geloof praktisch gestalte geven. David leerde door vallen en opstaan. Zo mogen wij van hem leren.

Als laatste wil ik mijn vrouw Marleen hartelijk bedanken voor al het werk dat zij heeft verzet om tot publicatie te kunnen overgaan. Zij heeft mij de morele steun gegeven die ik nodig had. Soms heel praktisch door mij te bemoedigen en te bevestigen in mijn werk. Soms juist door mij de gelegenheid te geven om langer in stilte door te kunnen werken. Heel specifiek heeft ze mij geassisteerd door het hele manuscript door te nemen en van correcties te voorzien. Vanzelfsprekend ben ik als auteur verantwoordelijk voor de publicatie van dit boek.

Koert Koster

Inleiding

Deze Bijbelstudies bij de Psalmen zijn geschreven tot opbouw van het persoonlijk geloof, maar ook tot versterking van het gemeenschappelijk geloof.

De Psalmen passeren één voor één de revue en worden vers voor vers behandeld. Het boek is opgedeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken vallen samen met de hoofdstukken uit het 'Boek van de Psalmen'.

De structuur is dus eenvoudig: in hoofdstuk 1 wordt Psalm 1 behandeld, in hoofdstuk 2 Psalm 2, enz. Om de leesbaarheid te vergroten en het overzicht te houden, zijn er pakkende kreten tussen de alinea's geplaatst. Het zijn steekwoorden die iets zeggen over de inhoud eronder. Hopelijk prikkelt deze opzet de lezer om 'bij de les' te blijven.

Daarnaast zijn de zinnen bewust kort gehouden. Deze Bijbelstudies zijn een bewerking van lange teksten op onze website (www.koertenmarleenkoster.nl). Waar lezers op de website nog te maken hebben met een grove schets, is nu sprake van een verfijnd en uitgekristalliseerd werk. Door aanpassing en/of correctie van de digitale tekst, is het geheel laagdrempeliger geworden. Daardoor kan de niet-ge oefende lezer ook meekomen in de studie.

Hieronder wordt de inhoud per Psalm even globaal aangestipt. Iedere Psalm wordt min of meer samengevat, zodat de lezer een idee heeft wat hij verderop kan verwachten.

Deze studie begint met *Psalm 1*. Er wordt gesproken over de gelukkige man die recht voor God staat. Hij onderscheidt zich duidelijk van de mensen zonder God.

Psalm 2 verhaalt over de Heer die lacht op zijn troon vanwege het gebulder van de heersers en hun volken. Zij staan tegen God op. Zo roepen zij het oordeel over zich af.

Psalm 3 gaat over David. Zijn vijanden snoeren hem de mond, maar de Heer richt hem op. Deze vijanden worden aangevoerd door Absalom, Davids zoon. Deze staat tegen zijn vader op en grijpt naar de kroon.

Psalm 4 is een avondlied. David wil lucht en ruimte krijgen. Hij wordt achtervolgd door zijn vijanden. Uiteindelijk kan hij veilig slapen en wonen, want Gods aanwezigheid beschermt hem.

Psalm 5 is in feite een ochtendgebed. David roept God aan die zijn koning is. God haat het onrecht en Hij leidt David langs zijn vijanden. David mag Gods huis binnengaan en daar bescherming ervaren, omdat God goed is.

In *Psalm 6* kijkt David de dood in ogen. Hij is doodziek geworden en zijn vijanden staan hem naar het leven. Daarom doet hij een beroep op Gods genade. Hij bidt om genezing en bevrijding. Uiteindelijk verhoort God hem.

In *Psalm 7* zien we David als een man die aanhoudt in het gebed, maar ondertussen niet vergeet om God te prijzen. Zijn vijanden vervolgen hem als leeuwen die hun prooi opjagen. David is zich bewust van hun zonden, maar ook van het feit dat hij zelf onvolmaakt is. Toch zegeviert het recht. Zijn vijanden

maaien wat ze gezaaid hebben. En David dankt God, omdat Hij hem recht heeft gedaan.

In *Psalm 8* beschrijft David zijn verwondering over de schepping. Hij ziet hoe de aarde en de hemel getuigen van Gods grootheid. God laat zijn glorie speciaal zien door de mens. Hij is de diadeem van Gods scheppingswerk. Als zodanig is hem het werk van Gods handen toevertrouwd.

Psalm 9 en 10 vormen één geheel. Ze worden een 'acrostichon' genoemd, omdat de verzen telkens beginnen met een volgende letter van het Hebreeuwse alfabet.

David laat zichzelf in *Psalm 9* zien als aanbieder en getuige. Zijn vijanden zijn vergaan en worden niet meer herinnerd. God heeft recht gesproken als rechtvaardige Rechter. Hij is de Beschermheer van Godlovers. Hij blijft eeuwig en de hopelozen kunnen bij hem terecht. In tegenstelling tot mensen die hun macht misbruiken.

David stelt in *Psalm 10* de vraag naar het waarom. God is ver weg. Mensen zonder God hebben hem niet nodig. Ze zijn hoogmoedig, ze liegen en ze zijn gewelddadig. Ze loeren als een leeuw om onschuldige mensen te doden. Toch ziet God hen en Hij vraagt hen rekenschap. Wezen en verdrukten mogen in het land blijven wonen, terwijl de vijanden uit het land worden gezet. Want God is Koning. Hij is de Beschermheer van de armen.

In *Psalm 11* schuilt David bij de Here God. De bergen zijn slechts tijdelijke en fragiele schuilplaatsen. Davids vijanden hebben het op zijn ondergang gemunt. Als alles wegvalt, is de Heer aanwezig in zijn paleis. Hij houdt alles aandachtig in de

gaten en Hij keurt zowel rechtvaardigen als zondaars. Hij veroordeelt het geweld en Hij houdt van rechtvaardigheid.

David roept de Heer in *Psalms 12*. Hij wil Gods ingrijpen, omdat niemand meer trouw is. Hun spreken deugd niet en ze onderdrukken de zwakken en de armen. God staat op en redt. In tegenstelling tot de tong van mensen zijn de woorden van God wel betrouwbaar.

In *Psalms 13* vraagt David 'Hoe lang nog, Heer?' Hij ervaart dat de Heer hem vergeten is. Hij lijkt zelfs bewust vergeten te zijn. David is verdrietig, omdat zijn vijanden lijken te winnen. Deze vijanden mogen niet roemen in zijn ondergang. David zal roemen in de Heer, wanneer hij gered wordt.

David schrijft in *Psalms 14* over dwazen. Deze mensen denken dat er geen God is. Dat blijkt vooral uit hun doen en laten. Ze zijn ontaard en deugen niet. Het volk lijdt eronder. Omdat God met de rechtvaardigen is, komt er redding uit Sion. Dan zal er vreugde zijn. Dat is wat David gelooft.

Daarna stelt David in *Psalms 15* de vraag wie er in Gods tegenwoordigheid mag komen. Die blijkt voorbehouden te zijn aan hen die het goede doen en het kwade laten. Het handelen, spreken en denken staan daarbij centraal. Deze 'volmaakte' persoon komt nooit ten val.

David deelt zijn stil gebed in *Psalms 16* met de wereld. Hij schuilt opnieuw bij God en ervaart daarin zijn grootste geluk. Hij heeft goden vereerd, maar het heeft hem enkel en alleen verdriet opgeleverd. Daarom raadt hij het sterk af om hen te dienen. Hij heeft zijn oog nu alleen nog gericht op de Heer die hem werkelijk inzicht geeft. Daarom wankelt hij niet. Hij

verheugt zich en hij voelt zich veilig. De Heer behoedt hem voor de dood en hij ervaart in Gods nabijheid de weg naar het leven.

David vraagt in *Psalms 17* expliciet om recht. Daarbij maakt hij duidelijk dat hij de waarheid spreekt. Hij wil dat God hem én zijn vijanden oordeelt. Hij zet hoog in, want hij is er honderd procent van overtuigd dat God niets verkeerd bij hem zal vinden. Daarnaast wil hij Gods wonderen zien. Ook vraagt hij om bescherming tegen zijn tegenstanders. Dat zijn mensen zonder God die hem willen doden. Hun hart, mond en daden deugen niet. Ze zijn als een leeuw, uit om te verslinden. David vraagt of de Heer op wil staan om te straffen en te vergelden. Hij wil dat God de rekening tegelijkertijd doorstuurt naar hun nageslacht, zodat hij in het gelijk gesteld wordt. Om wakker te worden in de aanwezigheid van God.

In *Psalms 18* schrijft David als dienaar van de Heer. Hij spreekt zijn dankbaarheid uit, omdat de Heer hem bevrijd heeft van Saul en zijn andere vijanden. Hij uit zijn liefde en gebruikt allerlei metaforen om dat duidelijk te maken. Hij noemt God onder andere een Rots en een Schild. Hij was omringd door doodsvijanden en in de greep van de angst voor de dood. In nood roept hij God. Die hoort en helpt hem. Vanuit de hemel grijpt God in. De hemel en de aarde zijn in beroering én de vier natuurelementen bewegen. God oordeelt het kwaad. Hij wordt mensvormig voorgesteld, wanneer Hij als een Krijgsheer vecht en David redt uit de hand van zijn vijanden.

De motivatie van God om op te treden, is zijn liefde tot David. Want David is trouw geweest aan God in woorden en daden. Daarom ziet David Gods handelen als een beloning voor goed gedrag. Goed wordt met goed vergolden. De strijd blijkt zowel

door God als door David beslecht te worden. Als partners in het verbond winnen beiden samen. Zo worden vreemde mensen en volken aan David onderworpen en gehoorzamen ze hem. David weet proefondervindelijk dat de Heer leeft en eert hem als Redder. God heeft hem verhoogd en gezalfd. En Hij bewijst zijn trouw voor altijd aan zijn nageslacht.

Psalm 19 wijst op de grootheid van God die zichtbaar wordt in de schepping. Speciaal de hemel, met dag en nacht, is 'verkondiger' van Gods werk. Het is een verhaal zonder woorden. De zon speelt een cruciale rol. Te meer omdat zij God dient en zich houdt aan het verbond. Daarbovenop is zij beeld van Gods wet die licht geeft en de dingen openbaart. Synonieme begrippen voor deze wet zijn onder andere: bevelen, geboden en voorschriften. Gods wet is begerenswaardig. Wie zich aan Gods geboden houdt, wordt rijk beloond. Omdat David niet zeker is van eigen zonde- en schuldeloosheid, vraagt hij of God hem daarvan vrij wil spreken. Ook wil hij als Gods dienaar beschermd worden tegen nieuwe zonden zoals hoogmoed, opdat hij 'volmaakt' zal zijn.

In *Psalm 20* vraagt David of de Heer de koning de overwinning wil geven. David doet voorbede, opdat de koning als het er echt op aan komt, verhoord wordt. De hulp komt van Jakobs God, uit Sion en uit de hemel. David vraagt of God gedenkt, aanvaardt en geeft, zodat er gejuich kan zijn over de overwinning. Deze overwinning vindt plaats zonder vertrouwen in materie of materieel.

Psalm 23 is de Psalm van een herder die onderdaan is van de hemelse Herder. Het ontbreekt David nergens aan, als hij zich maar overgeeft aan de Here God. Deze Heer voedt, verzorgt, beschermt en leidt David. Bij God mag hij op krachten komen

en bij hem mag hij geluk ervaren. Zijn thuis is het huis van de Heer waar hij gevoed wordt door Gods Woord. Zoals een schaap veilig is bij de herder, zo is David alle dagen van zijn leven in goede handen bij God.